

Læreplanstema – Alsidig personlig udvikling

Hvad siger loven

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder samt får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

§ 3 i bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold i seks læreplanstemaer

Hvad gør vi i Kirstinebjerg distriktet

I Kirstinebjerg distriktet er vi meget opmærksomme på, at det sociale fællesskab er af afgørende betydning for barnets alsidige udvikling. Børn har brug for at lære at tackle de forskellige situationer og følelser, der opstår i fællesskabet. Det gælder alt lige fra konflikthåndtering, venskab, konkurrence, sorg, glæde m.m. De nære voksne er vigtige medspillere, når børn skal gøre sig følelsesmæssige erfaringer. For at blive et selvstændigt og alsidigt menneske, er det vigtigt, at børnene får lov til at udfolde og afprøve egne potentialer, ved bl.a. at øve sig i både at give og modtage, se andre samt selv blive set.

Personlig alsidig udvikling hænger uløseligt sammen med dannelse: At lære børn evnen til at træffe beslutninger, prioritere selvstændigt og i fællesskab med andre lære værdien af sammenhold og samhørighed og have ansvar over for nogen og noget.

De relationer børn indgår i er med til at forme, hvem de er og hvem de bliver. Her er de voksnes rolle altafgørende. Børn skal mødes af autentiske og stabile voksne, som evner at forholde sig nærværende og reflekterende over for deres udtryk, behov og følelser.

Læringsmiljøerne skal fremme 4 kompetencer og personlige egenskaber

1. Livsduelighed

Forstået som barnets relation til sig selv, hvor børn oparbejder evnen til følelsesregulering og udvikler empati. Det sker i trygge tilknytningsrelationer og gennem afstemte samspil med det pædagogiske personale. Livsduelighed dækker også over barnets opbygning af selvfølelse, selvværd og selvtillid, som vi kan understøtte gennem en anerkendende pædagogisk praksis og ved at sætte fokus på barnets oplevelser af mestring, hvor børn øver sig på opmærksomhed og fordybelse.

- Selvværd - at barnet kan lide sig selv, og opleve sig værdifuld, som den det er.

- Selvfølelse - at barnet kan mærke sig selv og kan give udtryk for, hvordan det har det (verbalt/nonverbalt).
- Selvtillid - at barnet oplever at det kan mestre de udfordringer det møder, og har mod på at øve sig og lære nyt.

Dette gøres bl.a. gennem samspil med det pædagogiske personale, der selv er opmærksomme og støtter barnet i at lytte og iagttage. Det forudsætter et pædagogisk læringsmiljø med rum til fordybelse og til, at børnene kan komme i en flowtilstand, fx i legen.

- Det bliver de bl.a. i afstemte samspil med det pædagogiske personale. Afstemte samspil handler om, at pædagogisk personale spejler de følelser, som barnet udtrykker og samtidigt regulerer barnets følelser, når det er nødvendigt. Det sker, når den voksne smiler og taler med begejstret stemme, når barnet udtrykker glæde. Det sker ligeledes, når den voksne ser medfølelse og nysgerrigt på et barn, der udtrykker frustration, men forholder sig i ro, hvis barnet reagerer voldsomt. Den pædagogiske opgave handler om fx at vise forståelse for barnets vrede og samtidig støtte barnet i at komme ud af den følelse. Den balance kan hjælpe barnet til at forstå egne følelser og opbygge gode strategier til at håndtere dem.
- Selvtillid skifter alt efter situationen og handler om, hvorvidt man tror på, at man kan mestre en udfordring – fx at køre på scooter eller lægge et puslespil. Læringsmiljøet kan støtte barnets selvtillid ved at give mulighed for at opleve *mestring*. Mestring handler om, at barnet erfarer at mestre forskellige udfordringer.
- Læringsmiljøet kan hjælpe børn til at opleve selvtillid i forskellige situationer ved at tilrettelægge varierede aktiviteter, hvor forskellige børns styrker får lov at skinne igennem på forskellige tidspunkter. Det forudsætter et pædagogisk læringsmiljø med rum til fordybelse. Det betyder, at i indimellem må prioritere, hvor I kan være opmærksomt til stede for at styrke børns engagement i leg eller i en aktivitet. Læringsmiljøet kan hjælpe børnene til at udvikle evnen til at fordybe sig ved at understøtte, at børnene kan komme i en flowtilstand. Flowtilstand betyder, at barnet er så optaget en leg eller aktivitet, at tid og sted forsvinder. I kan hjælpe den type af fordybelse på vej ved at tilbyde børnene udfordringer, der matcher deres kompetencer, sætte tydelige, men fleksible rammer for aktiviteten og undgå afbrydelser i leg og aktiviteter.
- Læringsmiljøet kan understøtte barnets selvværd gennem en anerkendende pædagogisk praksis. Anerkendelse i en pædagogisk praksis handler om at "se" og møde barnet som et subjekt, der selv tænker, føler og handler ud fra egne intentioner. Anerkendelse handler også om at give barnet oplevelsen af, at relationen til den voksne har værdi i sig selv, og at samspil ikke kun handler om at lære bestemte færdigheder.

2. Engagement og deltagelseskompetence

Forstået som barnets relationer til andre, fx det pædagogiske personale og børnegruppen.

Deltagelseskompetence handler om at kunne afkode og sætte sit aftryk på varierede sociale sammenhænge både i og uden for dagtilbuddet.

Engagement er en særlig intens deltagelsesform, hvor børnene er følelsesmæssigt involverede og oplever en høj grad af meningsfuldhed.

Vi arbejder henimod et inkluderende pædagogisk læringsmiljø som styrker alle børns muligheder for at engagere sig og deltage på forskellige måder i hverdagen.

- Det indebærer, at det pædagogiske personale bruger sig selv som engagerede rollemodeller, som er opmærksomme på børnenes ressourcer og spiller børnene gode over for hinanden. Læringsmiljøet imødekommer og højner også børns engagement og udviklingen af børns deltagelseskompetencer, og rummer både det vokseninitierede og det børneinitierede.
- Pædagoger med en tryk tilknytningsstil vil ofte søge hjælp og sparring hos ledelse og kollegaer. De vil gå på opdagelse i egen tilknytningsstil og reflekterer over betydningen af egen måde at knytte sig til andre på. De vil sammen med kollegaer, være nysgerrige på, hvordan bestemte børn eller situationer påvirker dem.

3. Gåpåmod

Forstået som barnets relation til sin omverden.

Handler om at gå til verden med en særlig indstilling. Gåpåmod indeholder to dimensioner. For det første handler det om udforskningslyst.

- Det pædagogiske personale understøtter børns lyst til at udforske ved at følge børns spontane nysgerrighed eller ved at tilrettelægge aktiviteter med fokus på udforskning. Børns udforskningslyst og gåpåmod stimuleres også, når børn leger risikofyldt.

Gåpåmodets anden dimension handler om at mestre udfordringer. Det indebærer, at barnet arbejder på at styrke sin vedholdenhed og gør sig erfaringer med at løse konflikter med støtte fra det pædagogiske personale.

- Personalet støtter børn i udfordrende situationer ved at etablere sig selv som en tryk base og have fokus på ikke at løse problemet for barnet, men med barnet.

Hvad gør vi i den enkelte afdeling

Beskrivelse:

Her i Natur- og bevægelsesinstitutionen Voldly ser vi barnet som det hele menneske, der er nysgerrig på sig selv og på andre. I Voldly er vi med til, at stimulerer børnenes nysgerrighed på sig selv og hinanden. Det gør vi ved blandt andet at have billeder af barnet, dets familie og hvor de bor henne.

I dagligdagen hjælper vi børnene med at se hvad andre kan og hvad de selv kan, og hvordan de kan lære af hinanden. Vi går foran, ved siden af og bag ved barnet og støtter op i den udvikling de har gang i.

Vi gør oplevelsen større ved stemmeføring, og store bevægelser. Dette giver børnene gåpåmod og hjælper børnene med at få øjnene op for, hvad de selv og andre kan.

I vuggestuen kan man nemt blive inspireret af det de andre børn laver.

I Voldly giver vi børnene medbestemmelse hvor det er muligt, gerne ved at følge børnenes spor. Det giver børnene oplevelsen af at være vigtige og, at deres meninger også kan bruges. Vi hjælper børnene med at mærke efter i sig selv. Hvordan har man det, er man glad, ked af det eller vred, og lærer dem ikke kun, at sige hvad de hører andre sige.

De skal lære at kunne være i deres følelser, det er okay at være vred eller ked af det, dog uden at reagere uhensigtsmæssigt. Vi sætter derfor altid ord på børnenes følelser og handlinger.

I dagligdagen her i Voldly giver vi plads til, at børnene kan være med i deres eget tempo. Det er okay at man ikke vil være den første til at male, men lige kigge lidt på først – eller hvis man hellere kun vil lave fagter til sange og ikke synge med, er det også i orden.

Vi øver i dannelse, hvordan man lytter til hinanden, venter på tur og tager hensyn, samt fælles opmærksomhed på, hvordan man lærer at modtage en kollektiv besked.

I Voldly rækker man hånden op og venter til man bliver spurgt, så alle kan være med.

Børnene lærer at sætte grænser og sige fra. Det er okay ikke altid at ville lege med andre. Vi hjælper også børnene med at blive opmærksomme på, hvis de kommer til at gøre noget en anden bliver ked af. Her snakker vi med børnene om det, hvorfor de gjorde det, hvad de kunne have gjort i stedet, men skælder ikke ud. Vi sørger for at vores børn bliver set og hørt.

Personalet har øje for de børn, der har brug for hjælp til at blive en del af fællesskabet, og laver gerne individuelle planer for hvordan det kan lykkes for alle børn. Vi bruger også mindre fællesskaber hvis det kan gavne barnet eller børnegruppen, så alle kan føle sig inkluderet.

Vi lærer børnene hvordan man får venner og kan beholde venskaberne, at man kan godt have flere venner og gode venner må også gerne lege med andre.

Gode venner man kan have det sjovt med

Vi prøver at løfte alle, især også dem der ikke selv råber højt efter det.

Analyse

I Voldly stimulerer vi børnenes nysgerrighed på sig selv og andre. Vi møder børnene hvor de er, og hjælper dem i deres udvikling af deres følelser. Det giver børnene gåpåmod og hjælper børnene med at få øjnene op for, hvad de selv kan og de andre kan. Vi sætter ord på børnenes følelser og handlinger, er de glade eller kede af det. Vi hjælper dem med at lære hvordan man tager hensyn til andre, men samtidig at det er okay selv at sige fra.

Vi har i Voldly øje for, at de børn der har brug for hjælp til at blive en del af fællesskabet, og laver planer for hvordan vi kan inkludere børnene.